

довгострокових позикових джерел та короткострокових кредитів і позик, тобто за рахунок усіх основних джерел формування запасів і витрат; кризовий фінансовий стан — коли запаси й витрати не забезпечуються джерелами їх формування і підприємство перебуває на межі банкрутства. Фінансово стійким можна вважати таке підприємство, яке за рахунок власних коштів спроможне забезпечити запаси й витрати, не допустити невиправданої кредиторської заборгованості, своєчасно розрахуватись за своїми зобов'язаннями.

З огляду на вищезазначене можна стверджувати, що фінансова стійкість підприємства — це комплексне поняття. Фінансова стійкість характеризує такий фінансовий стан підприємства, коли підприємство функціонує на основі самофінансування та самоокупності, має достатній рівень платоспроможності. Фінансова стійкість означає незалежність підприємства від випадковостей (невиконання договорів, неплатежі тощо) та фінансових ускладнень із залученням позикових коштів. Фінансова стійкість підприємства залежить від ефективності використання і стану оборотних коштів і необоротних активів (особливо активній їх частині — основних засобів). На нашу думку, фінансова стійкість підприємства — це більш узагальнена характеристика фінансового стану підприємства, яка до певної міри включає показники ліквідності та платоспроможності. Поряд з цим, існує своя система критеріїв оцінки фінансової стійкості, яку підприємства використовують для оцінки надійності партнерів у господарських стосунках. Під фінансовою стійкістю ми розуміємо такий стан фінансових ресурсів підприємства і такий ступінь їх використання, при яких підприємство, вільно маневруючи грошовими коштами, здатне за допомогою ефективного їх використання забезпечити безперебійний процес виробництва і реалізації продукції, робіт та послуг, а також здійснювати відповідні витрати для його розширення та оновлення. Можна також стверджувати, що фінансова стійкість характеризується стабільним перевищенням доходів над витратами, вільним маневруванням грошовими коштами і ефективним їх використанням в процесі поточної господарської діяльності. У свою чергу аналіз фінансової стійкості за певний проміжок часу дає змогу встановити, наскільки раціонально підприємство управляє власними і запозиченими коштами протягом періоду, який передував цьому терміну. Дуже важливо, щоб фінансовий стан відповідав стратегічній меті розвитку підприємства, оскільки недостатня фінансова стійкість може привести до його неплатоспроможності, тобто відсутності грошових коштів, які необхідні для розрахунків з внутрішніми і зовнішніми партнерами, а також державою. Одночасна наявність значних залишків вільних грошових коштів ускладнює діяльність підприємства за рахунок іммобілізації в надлишкові матеріально-виробничі запаси і витрати. Відповідно, фінансова стійкість характеризується ефективним формуванням і використанням грошових ресурсів, необхідних для ефективної господарської діяльності.

Література: 1. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 592 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://ubooks.com.ua/books/000222/inx31.php>; 2. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: Навч. посіб. — 2-ге вид., переробл. і допов. — К.: МАУП, 2004. — 328 с. (С.283); 3. Фінанси підприємств: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. — К.: КНЕУ, 2000. — 460 с. 4. Хотомлянський О.Л., Знахуренко П.А. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства // Фінанси України. — 2007. — №1 — С.111-117.

Семенюк О.М.,

*аспірант кафедри обліку та аудиту ХНУ,
м. Хмельницький, Україна*

ФАКТОРИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сталий розвиток це здатність підприємства під впливом факторів зовнішнього та внутрішнього середовища протягом усього періоду функціонування зберігати сталість і при цьому переходити від одного якісного стану до іншого, більш високого, для забезпечення нормальної життєдіяльності й досягнення поставленої системи цілей [1., с. 213].

Питанням сталого розвитку підприємств присвячені праці таких відомих вчених як: В.А. Василенка, О.В. Козьменка, З.В. Герасимчук, М.І. Головінова, С.М. Ілляшенко та інших.

Сталий розвиток машинобудівних підприємств формується під впливом факторів зовнішнього і внутрішнього середовища. При вивченні основних факторів сталого розвитку

машинобудівних підприємств доцільним є застосування системного підходу, який дозволить нам певним чином їх упорядкувати. Фактори зовнішнього середовища мають значний вплив на сталий розвиток машинобудівних підприємств. Щоб забезпечити виживання, підприємства повинні реагувати на зміни, що відбуваються у зовнішньому середовищі та прагнути впоратися його впливами. Вони включають в себе середовище прямого і непрямого впливу. Середовище прямого впливу - включає фактори, які безпосередньо впливають на операції підприємства, до яких відносяться суб'єкти ринкових відносин: постачальники; споживачі; конкуренти; органи управління місцевого та державного рівня.

Середовище непрямого впливу - це фактори, які можуть не надавати прямого негайного впливу на операції, проте позначаються на них і включають: економічні інструменти державного регулювання; політичну ситуацію в країні; географічне розташування; стан екології; розвиток науково-технічного прогресу; розвиток ринкової інфраструктури; соціально-демографічний стан; розвиток міжнародних зв'язків тощо. Внутрішнє середовище - це середовище, в якому здійснюється діяльність підприємства. Фактори внутрішнього середовища розглядаються як сукупність елементів, що знаходяться в рамках підприємства і впливають на його розвиток.

До факторів внутрішнього середовища, які впливають на сталий розвиток машинобудівних підприємств відносять: технології виробництва; забезпеченість ресурсами, їх збалансованість; економічна ефективність використання кадрів, фінансів, матеріально-технічної бази; інноваційна активність; якість продукції; наявність та рівень управлінського потенціалу; наявність системи інформаційної забезпеченості; рівень розвитку маркетингу і збуту.

З вищесказаного можна зробити висновок, що на сталість розвитку машинобудівного підприємства впливає безліч факторів, серед яких: науково-технологічні, економічні, виробничі, соціально-демографічні, екологічні, інституціональні. Виявлення характеру впливу кожної групи факторів на діяльність підприємства створює передумови для визначення конкретних заходів зі забезпечення збалансованого соціально-еколого-економічного розвитку машинобудівних підприємств на засадах гармонійності та інтегративності.

Література: 1. Головінов М. І. Теоретико-методологічні основи сталості економічного розвитку підприємства як категорії ринкової економіки / М. І. Головінов // Торгівля і ринок України. – 2010. – вип. 30, Т. 1. – С. 210-215. 2. Шаціло Н.І. Фактори сталого розвитку сільськогосподарських підприємств / Н.І. Шаціло // Збірник наукових праць ТДАУ (економічні науки), Мелітополь – 2010. - №1(9). – С. 365-370. 3. Шведчиков О.А. Фактори зовнішнього середовища, що впливають на сталий розвиток промислового підприємства / О.А. Шведчиков // Часопис економічних реформ. Науково-виробничий журнал. – 2011. – №3. – С. 111-114.

Ситник Г.В.,
доцент, докторант кафедри економіки і фінансів підприємства КНТЕУ,
м.Київ, Україна

СИСТЕМА ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ОСНОВІ ПРОЦЕСНОГО ПІДХОДУ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ.

Важливим чинником забезпечення сталого розвитку підприємства є вдосконалення системи управління і, зокрема, його найскладнішої функції – планування. Сучасні умови господарювання, які характеризуються високим ступенем конкуренції та динамічності змін зовнішнього середовища вимагають пошуку та запровадження більш прогресивних інструментів менеджменту, які здатні забезпечувати конкурентоспроможність та збалансований фінансовий розвиток підприємства. Одним з таких інструментів, на нашу думку, є фінансове планування. Вдосконалення практичного інструментарію фінансового планування, перш за все, вимагає формування його новітніх концепцій, що відповідають сучасним умовам ведення бізнесу.

Метою дослідження є формування концепції фінансового планування на підприємстві на основі процесного підходу. Вихідними передумовами формування такої концепції, на наш погляд, є: 1. Дослідження та розуміння філософських основ фінансового планування – епістемології фінансового планування; 2. Вивчення планування у трьохвимірному аспекті: когнітивному, загальноекономічному та конкретно-управлінському; 3. Розгляд підприємства як відкритої соціально-економічної системи, що здатна до саморегуляції, адаптації і вдосконалення; 4. Визначення підходів до побудови фінансового планування на підприємстві, а саме: системного